

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Proces založenia SAŽP

Martin Lakanda a Jozef Klinda

www.sazp.sk

Študijná návšteva - Moldavsko

Kľúčové otázky

- Čo bolo začiatkom procesu?
- Aké boli potreby pre založenie agentúry?
- Aké kroky boli podniknuté?
- Ako sa rozdelili kompetencie medzi existujúce inštitúcie?
- Na základe akých princípov vznikla štruktúra agentúry?

Obsah prezentácie

- Historický kontext
- Právny základ
- Manažment
- Štruktúra
- Úlohy a povinnosti
- Rozpočet

Historický kontext

- Vzniku SAŽP predchádzalo pretransformovanie Slovenskej komisie pre životné prostredie na MŽP SR (1992)
- Najskôr teda došlo k usporiadaniu orgánov štátnej správy pre ŽP a až následne k reorganizácii odborných organizácií MŽP SR
- Celkove do rezortu MŽP SR bolo postupne začlenených 219 právnych subjektov (orgány štátnej správy, ochrany prírody, územného rozvoja, múzeá, ZOO,...)

Historický kontext

- Podľa „Návrhu na vykonanie zmien v rozpočtových a príspevkových organizáciách rezortu MŽP SR“ (RNDr. Jozef Klinda) mala k 1.4.1993 vzniknúť „slovenská environmentálna agentúra“ – zlúčením 38 organizácií územného rozvoja a 3 pracovísk SHMÚ
- Podľa požiadaviek vedenia MŽP sa neskôr rozhodlo, že do tejto agentúry treba začleniť aj 11 ďalších organizácií, najmä ochrany prírody a jaskyniarstva, čo sa ukázalo ako nesystémové a neskôr boli z agentúry v vyčlenené.

Historický kontext

- Podľa materiálu „Návrh na vykonanie zmien v rozpočtových a príspevkových organizáciách rezortu MŽP SR“ SAŽP vznikla 1.7.1993, teda pol roka po osamostatnení SR. Zlúčila 49 organizácií a 4 pracoviská vyčlenené z iných organizácií.
- Súčasťou „Návrhu na vykonanie zmien v rozpočtových a príspevkových organizáciách rezortu MŽP SR“ boli v prílohách aj návrhy:
 - a) zriaďovacej listiny SAŽP (stanovoval a legitimizoval formu organizácie a vzťah k rozpočtu a majetku)
 - b) štatútu SAŽP (stanovoval pôsobnosť a funkčné vzťahy),
 - c) organizačnej štruktúry SAŽP a systému jej riadenia (OJ, stupne riadenia),
 - d) ekonomickej fúzie a rozpočtu SAŽP (majetok a napojenie na ŠR).

Historický kontext

- V tom čase slovo „environment“ ešte nebolo v SR vžitý, predkladateľ názov agentúry zmenil na Slovenská agentúra životného prostredia.
- Organizačná štruktúra spočiatku pozostávala z ústredia v BB a 7 oblastných pobočiek s prierezovou pôsobnosťou, umiestnených skoro vo všetkých najväčších mestách Slovenska.
- SAŽP mala v náplni činnosti najmä
 - a) všetky sektory environmentalistiky (bez iných organizácií),
 - b) koordináciu ostatných organizácií v rezorte a prierezovo rozvoj environmentalistiky (vrátane ochrany prírody),
 - c) sústreďovanie, spracúvanie a vyhodnocovanie environmentálnych informácií, environmentálnu výchovu a organizáciu environmentálnych podujatí.

www.sazp.sk

Študijná návšteva - Moldavsko

Historický kontext

- Štatutárnym zástupcom SAŽP sa stal jej riaditeľ, ktorý sa neskôršie po viacerých úpravách zriaďovacej listiny a štatútu premenoval na generálneho riaditeľa.
- Štruktúru SAŽP spočiatku tvorilo 7 centrálnych úsekov v Banskej Bystrici (ako ústredie) a 7 oblastných pobočiek so sídlami skoro vo všetkých budúcich krajských mestách.
- Neskôr sa oblastné prierezové pobočky v krajoch mohli začať premieňať na špecializované centrá s celoslovenskou pôsobnosťou (zmena z prierezového systému na centrá s celoslovenskou pôsobnosťou).

Historický kontext

- S účinnosťou od 1. augusta 1999 sa už SAŽP členila na týchto 7 odvetvových centier :

Centrum odpadového hospodárstva v Bratislave,

Centrum ochrany prírody a krajiny v Banskej Bystrici,

Centrum územného rozvoja v Banskej Bystrici,

Centrum environmentálnej regionalizácie v Košiciach,

Centrum environmentálneho manažérstva v Trnave,

Centrum environmentálnej informatiky v Banskej Bystrici,

Centrum ochrany kultúrnej krajiny a prírodného dedičstva v Banskej Štiavnici.

Okrem toho v Banskej Bystrici pri ústredí vznikol osobitný odbor environmentálnej výchovy a propagácie.

www.sazp.sk

Študijná návšteva - Moldavsko

Historický kontext

- z Centra ochrany prírody a krajiny (vrátane správ NP a CHKO) sa v roku 2000 vytvorila samostatná Štátna ochrana prírody SR.
- V rámci budovania a modifikácie ostatných centier SAŽP došlo v ďalšom období k dopĺňovaniu a spresňovaniu ich funkcií s osobitným zameraním aj na rozvoj mestského a vidieckeho životného prostredia (menil sa počet a špecializácia centier 7, 10, 2011: 4 centrá).
- Neskoršími organizačnými zmenami bolo možné posilniť a zlepšiť aj prierezovú a koordinačnú funkciu SAŽP a postupne ju pretransformovať na environmentálnu agentúru, ktorá v roku 2014 až 15 prevzala viacero nových pôsobností a definovala novú misiu.

Prehľad kľúčových zmien v organizácii

- 1993 vznik samostatného rezortu – MŽP SR
- 1993 vznik Slovenskej agentúry životného prostredia (1.7.1993)
- 1999 zmena z oblastných prierezových pracovísk na špecializované centrá s celoslovenskou pôsobnosťou (ústredie + 7 špecializovaných centier, neskôr 10)
- 2000 odčlenenie agendy ochrany prírody a krajiny, vznik ŠOP SR
- 2001 zmena z rozpočtovej organizácie na príspevkovú organizáciu
- 2005 zavedenie certifikátov kvality a environmentálneho manažérstva (ISO 9001 a ISO 14001)
- 2011 reorganizácia (ústredie + 4 centrá)
- 1.1.2014 reorganizácia (3 špecializované sekcie)

www.sazp.sk

Študijná návšteva - Moldavsko

Ďakujem za pozornosť

`martin.lakanda@sazp.sk`

`www.sazp.sk`

Študijná návšteva - Moldavsko